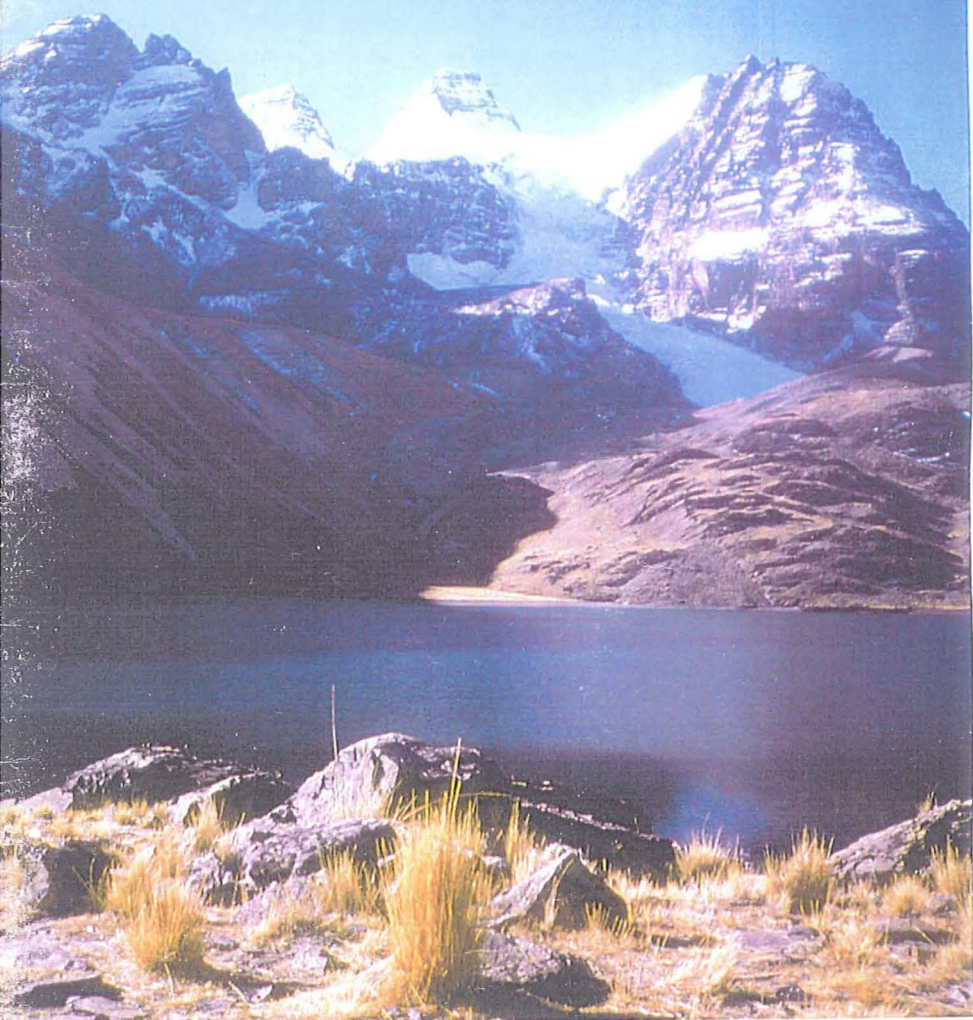

veleben 21

ABSTRACT: During four years long war in Croatia all activities in "Velebit" club were reduced in their abundance and quality. Finally, the long expected peace has come that has increased the number of activities. The year 1995 was very fruitful - all sections of "Velebit" held expeditions, most of them abroad. The speleological section had a repeated descent to Lukina jama (-1392 m) for further biological and geological research. Secondly, the cavers held an expedition to Bolivia and Chile where they not only have visited and researched caves, but climbed few mountain peaks. Furthermore, four members of the mountaineering section have taken part in The First Himalayan Expedition. They have climbed the peak Cho Oyu. Finally, members of the hiking section have climbed Kilimanjaro (Kenya) and Erciyes (Turkey). All planned goals have been achieved. Congratulations to all!

Četverogodišnja neizvjesnost i rat u Hrvatskoj imao je za posljedicu smanjenje aktivnosti među planinarima, alpinistima i speleolozima. Dugo očekivani mir omogućio je procvat naših aktivnosti, i ostvarivanje očito dugo potiskivane želje za velikim poduhvatima kao što su ekspedicije izvan granica domovine. Zsigurno je jedan od motiva i taj da se čuje za nas, tko smo, koliko možemo, odnosno gdje smo u odnosu na svjetska mjerila.

1995. godina bila je u "Velebitu" jedna od najplodnijih u cijeloj dugogodišnjoj povijesti društva.

Nakon ponovnog spuštanja u Lukinu jamu radi bioloških, geoloških i drugih opažanja Velebitaški speleolozi organizirali su ekspediciju u Boliviji i Čileu koja je imala speleološki i alpinistički karakter

Članovi prve hrvatske himalajske ekspedicije, od kojih četvero iz "Velebita", popeli su se na vrh Cho Oyu.

I Planinarski odsjek našeg društva imao je svoju zlatnu godinu, ostvarivši uspone na Kilimanjaro u Keniji i Erciyes u Turskoj.

Svi planirani ciljevi su i ostvareni.

ČESTITAMO!

DNEVNIK EKSPEDICIJE "ANDE '95"

Ana Čop

ABSTRACT: The speleological section has organised a speleological-mountaineeing expedition "Andes '95". The two month long expedition took place in Bolivia and Chile. The leader of the group of seventeen was Damir Lacković. Caving has been done in Torotoro area (Bolivia). The longest Bolivian cave Umajalanta, previously researched by French, has been visited. After French and Slovaks, Croatians have been the third group of researchers in the area. Another visit has been to the cave "Mira el Gringo", while two caves were discovered and named "CRO 4" (length 27 m) and "Špilja s pet ulaza" (length 274,5 and depth -115 m).

In the second part of the expedition several peaks have been climbed. There are Condoriri (5648 m) and Huayna Potosi (6094 m) in Bolivia, From the peak Parinacota (6342 m) in Chile Damir Lacković has descended on skies.

In Chile the expedition has been supported by numerous members of Croatian minority.

The cost of expedition was about 50 000 \$. Just 20% have been provided by sponsors while the rest by participants themselves.

27. 7. ČETVRTAK 1. DAN

Let Zagreb - Amserdam. U 23.50 poletjeli za Južnu Ameriku.

28. 7. PETAK 2. DAN

Let sa zaustavljanjima u Rio de Janeiro i Buenos Aires. Dolazak u Santiago u 16.05. Smjestili se u grupama kod M. Bradvice, D. Pešut te I. i Lj. Paunović

29. 7. SUBOTA 3. DAN

Susret s hrvatskim iseljenicima na kavi. Tokom dana snimanje filmskog materijala i/ili posjet obližnjem brdu San Cristobal.

30. 7. NEDJELJA 4. DAN

Let Santiago (Čile) - Arica (Čile) - La Paz (Bolivija) i dalje za Cochabambu (Bolivija). Smjestili se u prostorijama Hrvatskog pripomoćnog društva, čiji su nas članovi srdačno dočekali na aerodromu. Suzana Štiglić, Neven Andrijašević, Igor Gabrić i Ivana Pranjić ostaju u Santiagu radi posjeta Uskrsnjem otoku kroz slijedećih 6 dana.

Iz Arice na obali Pacifika nakon sat i pol leta slijećemo na La Paški aerodrom na visinu od 4000 mnm. Potpuno neprilagođeni na nove uvjete prenosimo teškom mukom gomilu speleološke i alpinističke opreme. Sve je ovdje, nedostaje samo kisik. Trenutno osjećamo simptome visinske bolesti: teško ubrzano disanje, glavobolja pri naglim pokretima, mučnina.

Damir Lacković

31. 7. PONEDJELJAK 5. DAN

Cochabamba. Obilazak grada. Susret s našim iseljenicima kojima smo prikazali seriju dijapozitiva iz Hrvatske te podijelili poklone. Također pogledali dva dokumentarna filma o Boliviji i razgovarali s R. Pažametom, snimateljem iz Zagreba koji četiri godina živi i radi u Boliviji, o običajima bolivijskih Indijanaca.

1. 8. UTORAK 6. DAN

Pisanje sponzorskih razglednica. Posjet hrvatskom groblju. Noćna vožnja za Santa Cruz. Na putu nas prati i J. Gonzales arheolog hrvatskog porijekla koji je radio na iskopavanju ruševina Samay Pata koje namjeravamo posjetiti.

2. 8. SRIJEDA 7. DAN

Santa Cruz - Samay Pata. Prijevoz taksijima. Obilazak ruševina. Predvečer vatrica uz pečeni kukuruz, te noćenje u šatorima.

3. 8. ČETVRTAK 8. DAN

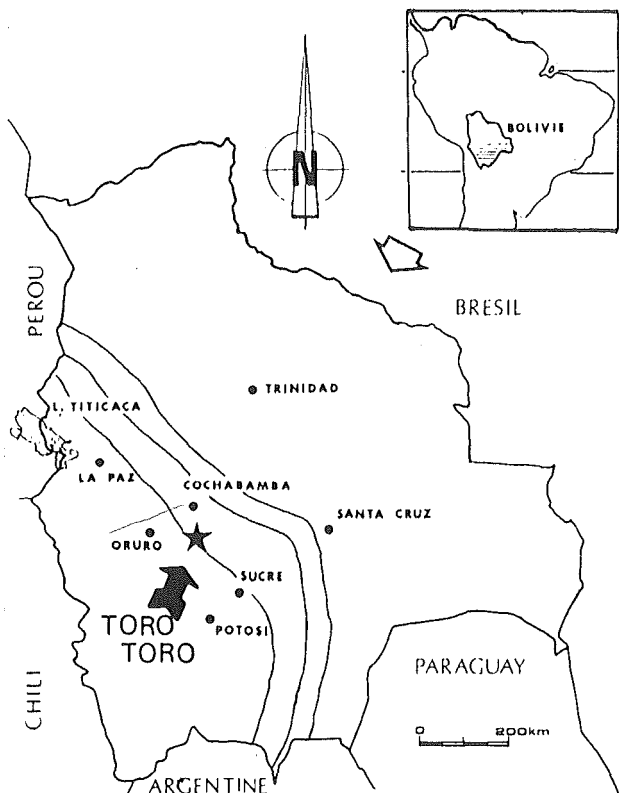
Santa Cruz - obilazak grada. Povratak u Cochabambu.

4. 8. PETAK 9. DAN

Cochabamba: pripreme za odlazak u Torotoro, područje sa speleološkim objektima.

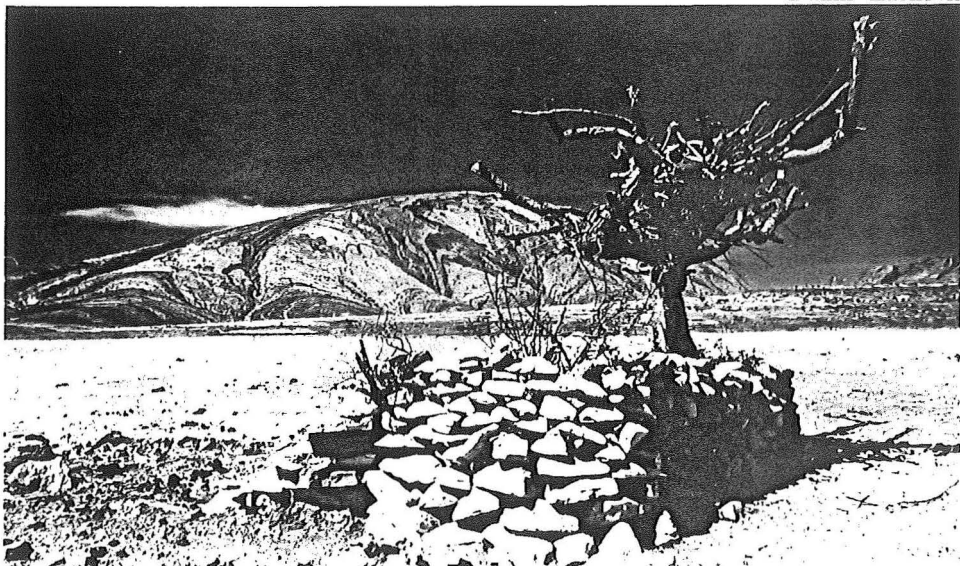
Mada se nalazimo u srcu bolivijske zime, ulice Cochabambe obiluju raznolikom voćem. Šarenilo voća i povrća stapa se u cjelinu s raznobojnom nošnjom prodavačica - cholita - žena Quechua ili Aymara Indijanaca. Brojne vrste banana koje su ovdje najjeftinije voće, nude se na svakom koraku. Prodaju se na komad, pet banana za jedan boliviano, odnosno za vrijednost jedne hrvatske kune. No ulični pladanj ukrašen je i mandarinama, narančama, papajama, sočnim slatkim plodovima kaktusa, chirimoyom, maracuyom i raznim drugim tropskim voćem koje se dovozi iz nižih amazonskih djelova Bolivije.

Trgovina, osnova života siromašnih Indijanaca, odvija se na ulici. Na ulici se prodaje, doručkuje, ruča i večera, vrši se nužda, čuvaju se i igraju djeca. U vrijeme ručka pune se brojni restorani, prodavačima se iznose tanjuri bolivijske juhe, pečena piletina, pastreve, kukuruz, krumpiri i nezaobilazan mate de coca - čaj od lišća koke. Dok kupujete banane ili možda košulju u vrijeme ručka, prodavačica će vjerojatno

mirno grabiti žlicom ne mareći da li ćete nešto kupiti ili ne. No, poznata bolivijska "manjana" traje i inače, od 0 do 24, ležernost na kojoj im zavide mnoge današnje, bolesno užurbane, urbane sredine.

Damir Lacković

Područje Tototoro

foto: Sandi Novak

5. 8. SUBOTA

10. DAN

Generalna proba za odlazak u Torotoro: rano ujutro "prošetali" teške ruksake do stanice autobusa koji polazi slijedeće jutro. Posjet Inca Racay, ruševinama Inka civilizacije u blizini Cochabambe. Stiže i grupa koja je posjetila Uskršnji otok.

6. 8. NEDJELJA

11. DAN

Devetsatno putovanje za Torotoro (133 km) busom kroz slikoviti krajolik. Dolazak u Torotoro poslijepodne. Prati nas i J. Gonzales. Smještamo se u logoru na 3000 m nadmorske visine.

O ŠPILJAMA TOROTORO

Nakon upornog, iscrpljujućeg istraživanja 1392 m duboke Lukine jame na Velebitu, napredovanje kanalima Umajalante, čini nam se kao lagana šetnja. No, ipak je prisutna psihička napetost. Da li i ovdje žive bijesni šišmiši kao u brojnim tropskim južnoameričkim špiljama? Je li i druga smrtonosna bolest - tzv. histoplasmosa koja napada pluća, a prenosi se klicama iz izmeta šišmiša, također prisutna? (i u ovoj špilji?). Nitko nam to sa sigurnošću nije mogao reći.

No, temeljni motiv koji nas je i dovukao tako daleko, je istraživanje potpuno nepoznatog podzemlja, ući u prostor na Zemlji gdje prije nas ljudska noga nije kročila. A taj je izazov jači od bojazni od mogućih komplikacija s često nepredvidivim indijanskim stanovništvom, te straha od eventualnih bolesti.

Podijeljeni smo u nekoliko ekipa. Dok jedni obilaze Umajalantu, drugi održavaju život u logoru, a treći obilaze okolni teren pretražujući svaku i najmanju, sumnjivu pukotinu, odnosno moguće ulaze u podzemlje.

Područje Torotoro do sada su istraživale dvije francuske i jedna slovačka speleološka ekspedicija. Velik speleološki potencijal ogromnog neistraženog prostranstva time nije mogao biti potpuno iscrpljen. Ta se pretpostavka ubrzo obistinuje. Pronalazimo do tada nepoznat otvor na 3147 m nadmorske visine, ulaz špilje s najvišom nadmorskom visinom istraženom od hrvatskih speleologa. Nakon prvog ulaska, u logor se vraćaju umorna zanosna lica. "Ide dalje! Usko je, ali uz malo proklesavanja moći ćemo proći", bili su prvi oduševljeni komentari. Zajedničkim naporima, u praktički danonoćnim izmjenama istraživačkih ekipa, stigli smo do 115 m dubokog dna. Zbog pet otvora spojenih podzemnim kanalima špilja je nazvana Špilja s pet ulaza. Probijajući se kroz pješčenjačke slojeve nagnute oko 20° prema dolini, oborinska je voda erozijom stvorila svoje kanale. Mjerenjem dužine, nagiba, te smjera pružanja kanala, napravljen je speleološki topografski nacrt koji će zajedno s izvješćem našeg istraživanja biti poslan u Boliviju. Na žalost, za sada u Boliviji ne postoje speleološke organizacije, te sva istraživanja ovog tipa provode isključivo strane ekspedicije.

Damir Lacković

7. 8. PONEDIJELJAK

12. DAN

Prijepodne: N. Andrijašević, Dubravko Kavčić i J. Gonzales odlaze u selo po vodiča; ostali rekognosciraju teren. Poslijepodne: posjet Umajalanti uz vodiča: Irina Stipanović, Vesna Ogrizović, D. Kavčić, N. Andrijašević, S. Štiglić; snimanje filmskog materijala te istraživanje jama na brdu JI od logora. Započeto istraživanje jamskog sustava s dva ulaza CRO 1 i CRO 1A, istraženo 70 m, istraživali: Tanja Bizjak, Sunčica Hrašćanec, Damir Lacković, Ana Sutlović, Darko Bakšić, Ana Čop. Kasnije s površine pronađena još dva niža ulaza CRO 2 i CRO 5

PODZEMLJEM JUŽNE AMERIKE ...

Područje Toro Toro. Desetak sati vožnje busom po prašnjavaoj cesti od Cochabambe. Cochabamba, gradić smješten u središnjem dijelu Bolivije.

Dvije ekipe kreću istaživati, tog jutra novonađene otvore. Ana, Bakša i Sunka - jedna. Anač, Mrci i ja - druga. Ulazim prva u kratkim rukavima, trenirci s "wandericom". O ne! Samo 5 metara i suženje. Kao kraj. A možda ipak.

foto: Igor Gabric

Uzimam kladivo. Anač i Mrci počinju crtati. Igram se kladivom. Skroz maleni, jedva primjetan optimizam. Malo pomalo. Kad ono! Rupica malko veća. Uvučem u špranjku. Provlačenje usko. Usko-usko. Mic po mic napredujem. Par metara. Pa proširenje do čučnja. Nada još slabašna polako rasplamsava. Nada o dalje. No uskoro opet kao kraj. Pa kladivo. Pa kamen se malko slomi. Pa dalje. Nakon toga. Nešto. U meni. Ne znam. Ali. Nisam više priznala kraj. Ma kako on u ovoj spilji izgledao. Pa opet. Naizgled nemoguće. Nekad prije bih odustala. Ali sada. Gurnem se i prođem. Pa ne ide prvi put. Kopam. Pa ni drugi put. Još malko kopam. Probam. Pa opet ne ide. Krtica i treći put. Prolaz. I tako. Kroz blato i pijesak. Desetak metara. Kad najednom. Disanje. Poslušam bolje. Ljudsko. "Heeelop!"

Odgovor: "Heeelop!" Yes!

Sunka, Sunčica! Ogromne količine iznenadne sreće! Da imam gdje, skakala bih. No prvo moram iz ovog van. Još ne vjerujem. Sreća-sreća! A oni nas htjeli razdvojiti. I još. Neću morati istim putem nazad.

Zajedno. Svjetlo karabitke. Toplina. Pri srcu. Bakša i Ana crtaju za njom. Mrciju javljeno da spojeni. Nas dve naprijed. Račvanje. Gornji i donji kanal. Sunka gore, ja dolje. Suženje. Pa opet. Rov, rov i dalje. Pa to je ludo. Spilja bez kraja. Sunka za mnom. Čekamo Bakšu i Anu. Smišljamo pjesmicu. Melodija je jedne, po rječima vrlo slične.

Malko mi zima. Pa idem prošnjofkati dalje. Sunka ostaje čekati. Ima žutanjak i sve. Uskoro kao kraj. Samo rupica na stropu. Provlačim kroz. Ide dalje! Mogu i stajati. Ludo! Par metara i. Dvorana. Velika. Sa zvijezdama na stropu. Moguća dva prolaza. Onak. Naizgled nemoguća. Odronjavam za prvi. Prođem. Par metara i kraj. Ali ima i drugi. Odklešem. Sam malko kvrcnem i pješčenjak ode. Malo usko. Pa veliko. Meandar. Povećava. Hodam. U raskoraku. Na oko bar 3 metra iznad kamenih blokova nezgodnih za pasti na. Najednom u glavi. Pojava slike krušljivih stijena koje me do sada nisu mogle zaustaviti. Sam ih kvrcneš i odu. A sada. Za njih se držim. Po njima hodam. Ruke i noge nekontrolirano počinju drhtati. Ha, nije mi svejedno. Sama. Oni vjerojatno negdje zapeli. Ili ne skužili gdje otišla. Samo da ne uzrokuje neku glupost. Silazim na dno meandra. Idem dalje. Mjesečina kroz pukotinu u daljini. Magično privlači. A možda izađem i van. Pokušavam. Gore, dole po meandru. Odustajem. Dalje još neka rupica. No, drugi put. Slaba svjetlost "wonderice". Vidim metar ispred. Blago pognuta da vidim do poda. Prema nazad. Do Sunke i Bakše. Oni zapeli na rupi na stropu. A bez kladi. Dodajem kladio. Bakša kleše. Radi autoput. Ili: put za ljude, ne za alfove, kako kaže. Sunka i ja čekamo. Pjevamo. Smišljamo zadnji stih prije već započete pjesme. Dolazi Mrci. Bakša isklesao. Opa! Prolaz sada prava šminka. Svjetla nam na izmaku. Prema van. Do sutra. Noć. Prema logoru.

Mrci, Sunka i ja. Istraživanje bez speleološke opreme. Stijene. Sunce. Mi. Lijepo. Ostajemo gore. Crtamo izvana. Spajamo 4 ulaza + još jedan.

Drugog dana Anač, Mrci, Sunka i ja. U onu našu. Anač ostaje vani. Mi unutra crtamo. Spajamo još jedan izlaz. No ipak svemu pa eto i ovoj špiljici došao kraj. Eto ipak na žalost. Kraj. Zaistač. Blatni sifon.

Špilja je nazvana "Špilja s pet ulaza". Duljine je 274.5 m, a dubine -115 m.

Pjesmica nastala u "Špilji s pet ulaza":

POD ZEMLJOM POSTOJI JEDNO CARSTVO
 U CARSTVU CARUJE ŠPILJARSTVO
 TAMO JE SVE BLATNO, TAMO JE SVE VLAŽNO,
 TAMO SE ŠPILJARI RADUJU.
 TAMO SU HODNICI OD BLATA CIJELI,
 A STROPOVI SU OD SIGA BIJELI.
 TAMO BAKŠA KLEŠE ONO ŠTO HOĆE,
 A ALFICA PROĐE BEZ TEŠKOĆE.
 U ZEMLJI POSTOJI JEDNO CARSTVO.
 U CARSTVU CARUJE ŠPILJARSTVO

MIRA EL GRINGO (CRO 3)

Torotoro, Bolivia

EKSPEDICIJA "ANDE '95"

9. i 10. 8. 1995.

topo: D. Bakšić, D. Lacković

mjerili: D. Troha, I. Gabrić, A. Sutlović, A. Čop, T. Bizjak

duljina: 225 m

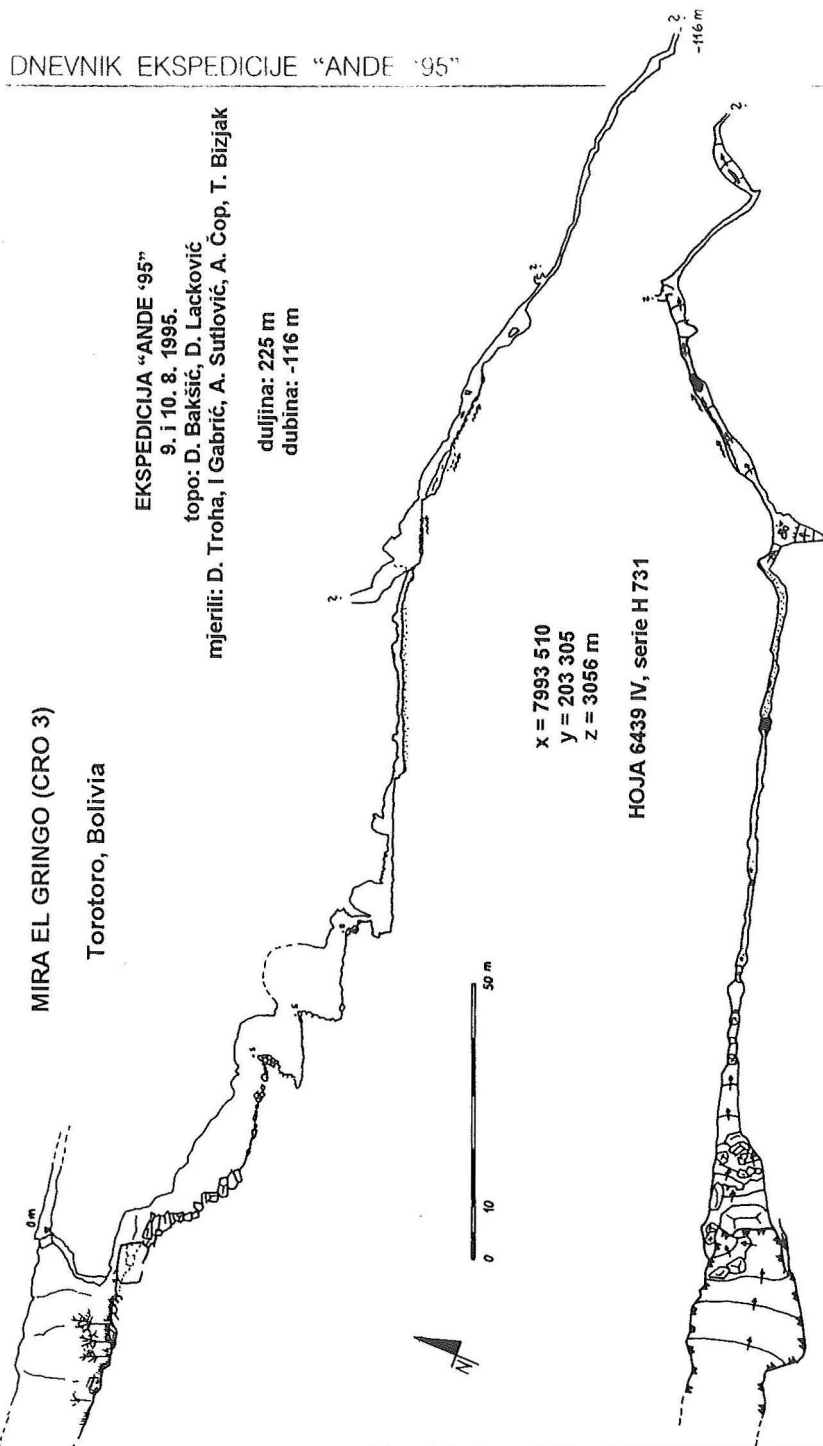
dubina: -116 m

x = 7993 510

y = 203 305

z = 3056 m

HOJA 6439 IV, serie H 731

ŠPILJA S PET ULAZA - GRUTA CON CINCO ENTRADAS

Torotoro, Bolivia

EKSPEDICIJA "ANDE '95"

7. i 9. 8. 1995.

topo: D. Lacković, D. Bakšić

mjerili: T. Bizjak, A. Sutlović, S. Hrašćanec, A. Čop

dužina: 274,5 m
dubina: -115 m

0 10 30 m

X = 7993 320
Y = 203 150
Z = 3147 m

HOJA 6439 IV, serie H 731

-115 m

Jutro. Špilja CRO3. Već dva dana istraživana. Prvi put nestalo štrika. Ekipa Troha, Slavica i Igor. Drugi put nestalo svjetla. Ekipa Troha, Bakša i Igor. Danas. Biti će dvije ekipe po tri čovjeka. Troha, Bakša i Ana bit će druga. U prvoj Mrci, Anač i Sunka ili ja. Sunka mi prepušta. Dolje shvatila zašto. Bojala se da ima slabije živce od mene.

Jama, tj špilja, supač. Dio do kojeg su došli. Tri skoka - prave vertikale. Malko provlačenja. Tobogan. Jezerce. Odavde mi crtamo. Idem prva. Mjerim sa Anač iza. Mrci crta. Polako napredujemo. Stalno suženja. Meni u redu, no nekom malko teže. I tako. Isključim se. I lijepo mi je. Helektiti ludi. Na sigastim zavjesama. Suhi slap. K'o kinderlada. Smeđe-bijeli. I tako...

A onda užas. Ali eto. Došao i kraj. Špilje. Dvije žive stijene. Velike. Jake. Suzuju. Nema šansi. Ha, šteta. Idemo van. Zapela transportna. Svjetlo se gasilo pri svakom pokretu. No to je dio užitka.

Špilja CRO 3 duljine je 225 m, a dubine -116 m.

Tanja Bizjak Alfica

8. 8. UTORAK

13. DAN

Istraživanje u CRO 3, jame u kanjonu na JI brdu: Darko Troha, I. Gabrić, V. Ogrizović. Skicirano 30 m dubine, 100 dužine, postavljene dvije vertikale. A. Sutlović i D. Bakšić istražili i nacrtali CRO 4, 27 m duljine s dva ulaza. D. Lacković, T. Bizjak i S. Hrašćanec povukli mjerne vlakove od vrha do ulaza CRO 1, CRO 1A, CRO 2, CRO 5 i CRO 6, te skicirali tlocrte CRO 2, CRO 5, CRO 6. Ostali obilaze brda i kanjone okolice, putem pronašli arheološko nalazište kao i dvije špilje u kanjonu Torotoro koje su odmah i skicirali. U selu Torotoro nabavili hranu i pogledali otiske brontosaurusa i iguanodonta.

9. 8. SRIJEDA

14. DAN

D. Lacković, S. Hrašćanec, A. Čop i T. Bizjak istražili i nacrtali jamu s pet ulaza (Grotta con cinco entradas), dubine -115 m, dužine 274.5 m. Neven Kalac i Sandi Novak snimali u CRO 3. D. Troha, D. Bakšić i I. Gabrić nastavili istraživanje CRO 3 do jezera. Ostali obilaze Vražju jamu i zaključuju da nije pogodna za istraživanje.

10. 8. ČETVRTAK

15. DAN

D. Lacković, T. Bizjak i A. Čop dovršili istraživanje CRO 3. Istražili 35 m dubine i 55 dužine. CRO 3 ima ukupno -116 m dubine i 225 m dužine,

11. 8. PETAK

16. DAN

Cjelodnevni posjet Umajalanti: D. Troha, V. Ogrizović, D. Bakšić, A. Sutlović i Marko Grgin; I. Stipanović, D. Lacković, T. Bizjak, D. Kavčić i S. Hrašćanec obilaze okolna brda (i najviši Cerro Ararian 3865 m), te nabavljaju hranu u Torotoro. "Uskršnjaci" i J. Gonzales vraćaju se u Cochabambu.

UMAJALANTA

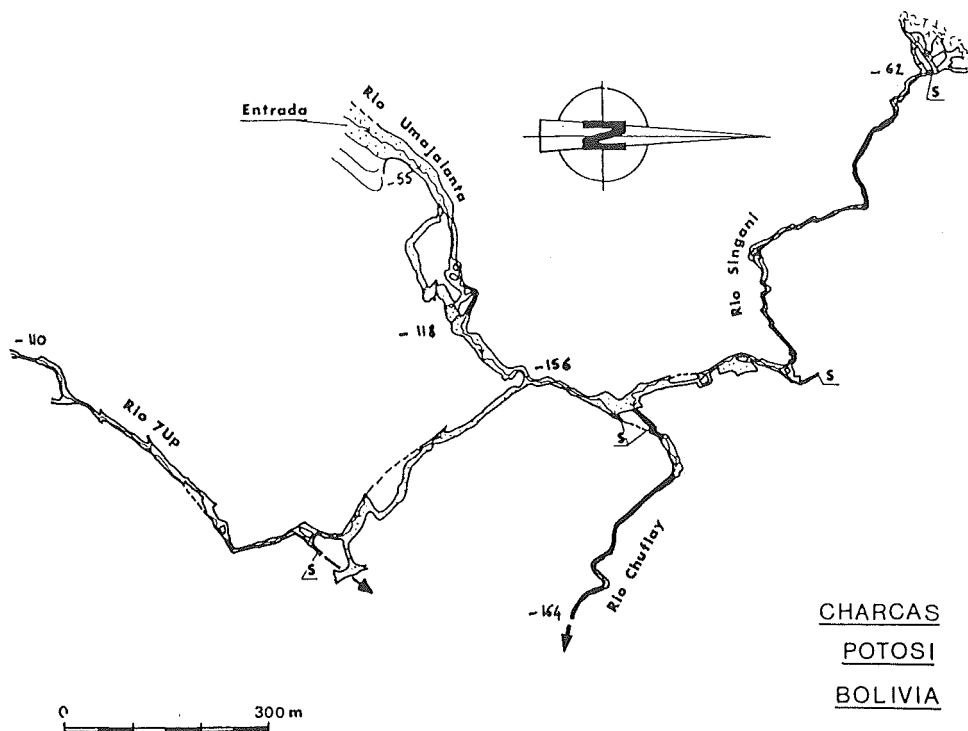
Umajalanta na jeziku Aymara Indijanaca, koji obitavaju na području Torotoro, označava rijeku koja nestaje.

Povijest istraživanja

Za krško područje Torotoro u Boliviji svijet je prvi puta saznao 1966. godine kada je ekipa bolivijskih paleontologa s dvojicom speleologa iz Pariza, otkrila špilju Umajalantu. Tom prilikom istražili su 1600 m kanala.

Dvadeset godina kasnije, 1987. godine, nastavljeno je s istraživanjem koje je trajalo do kraja 1988. godine.

CAVERNA DE UMAJALANTA

Opis špilje

Špilju čini rijeka Umajalanta koja ponire kroz ulazni otvor veličine 20 x 30 m. Špilja se pruža do dubine od -120 metara gdje je prostrani dio ponora - fosilni dio. U sifonu, na -162 m, gubi se rijeka, zajedno sa svojom pritokom Singani.

Rijaka Singani istražena je uzvodno otprilike 1000 m preko nekoliko predivnih slapova i jezera duljine 160 metara.

Za niskog vodostaja na dah je preronjen sifon na -162 m dubine, što je omogućilo daljnje istraživanje oko 500 m dugog potopljenog kanala sve do idućeg sifona koji je ujedno najniža točka špilje, na -164 metara.

Treći tok ove špilje je rijeka Seven up koja se također gubi u sifonu. Istražena je u duljini od 600 m i to predstavlja jedini kanal perspektivan za iduća istraživanja.

Hidrologija

Područje Torotoro je mediteranskog tipa što se tiče režima oborina. Kišna sezona traje od studenog do ožujka.

Većina podzemnih objekata je hidrološki aktivna. U njima nestaju vodeni tokovi rijeka koje teku po pješčenjačkim crvenim naslagama, točnije, vodeni tokovi poniru na mjestima kontakta pješčenjaka i vapnenca.

Biospeleologija

U špilji Umajalanti pronađena je endemična vrsta ribe pod imenom *Trichomysterus Chaberti*. U fosilnom dijelu špilje, na -120 m, boravi i veća kolonija vampira šišmiša

Sa svojih 4300 metara duljine i -164 metra dubine špilja Umajalanta predstavlja do sada najdulju i najdublju istraženu špilju u Boliviji. Naša ekspedicija obišla je sve djelove osim kanala rijeke Seven up. Neki podaci o samom području Torotoro i špilji Umajalanti, na žalost, bili su nam dostupni tek nakon završene ekspedicije.

Spelunca, No. 37, 1990.

Darko Troha

12. 8. SUBOTA

17. DAN

S. Novak, N. Kalac, I. Stipanović i A. Čop snimaju u Umajalanti i okolici. D. Lacković, T. Bizjak i S. Hrašćanec u posjeti Umajalanti. U logoru pranje opreme. M. Grgin se popeo na obližnji vrh, a D. Bakšić na Cerro Ararian.

13. 8. NEDJELJA 18. DAN

Odlazak prema selu, obilazak tragova dinosaurusu i dijela Torotoro kanjona. Noćenje uz kanjon.

Otisci stopala dinosaurusu u pješčenjacima kredne starosti nijemo svjedoče o izumrlom životu gigantskih kopnenih životinja prije stotinjak milijuna godina.

Izmišljena nova kitica jedne špiljarske pjesmice:

**SAD ZBOGOM TOROTOR, ZBOGOM ŠPILJA HLAD,
NA SUNČANO SNJEŽNE VRHOVE MI IDEMO SAD**

14. 8. PONEDJELJAK 19. DAN

Putovanje u Cochabambu.

15. 8. UTORAK 20. DAN

Cochabamba. Švrljanje gradom. S. Novak i N. Kalac intervjuiraju R. Pažametu. Svečana večera u Hrvatskom pripomoćnom društvu te snimanje materijala o našim ljudima. Noćna vožnja autobusom za La Paz

16. 8. SRIJEDA 21. DAN

Dolazak u La Paz ujutro, susret s g. Anđelkom Katušićem koji nas ljubazno dočekuje i sve nas smješta u stan svoje majke gospođe Adele. Dan provedi upoznavajući grad i okolicu.

17. 8. ČETVRTAK 22. DAN

Posjet okolnim brdima - Muela del Diablo (3952 m).

18. 8. PETAK 23. DAN

N. Kalac, A. Čop, D. Lacković, A. Sutlović i D. Bakšić na cjelodnevnom izletu na ruševine Tiwanaco. Ostali dio ekipe otputovao prema Peruu

19. 8. SUBOTA 24. DAN

Cjelodnevni izlet u organizaciji kluba Andino Boliviano na vrh Chacaltaya (5300 m) najviše skijalište svijeta, čije ime na indijanskom znači "ledeni most": D. Lacković skija, ostali vježbaju upotrebu cepina i dereza na ledenjaku.

20. 8. NEDJELJA 25. DAN

Prijevoz džipom do jezera Tuni, gdje su iznajmljene tri mule za prijenos opreme, pješaćenje do baznog logora ispod vrha Condoriri na 4600 m.

Ugodna vječno proljetna temperatura Cochabambe i Torotoroa nestala je. Provlači se još samo u podsvijesti, dok noge teško koračaju zabijajući metalne šiljke dereza u led. Penjemo prema 5648 m visokom vrhu Condoriri. Prema staroj predaji Aymara Indijanaca, središnji vrh predstavlja glavu a bočni izraziti grebeni

krila kondora koji sjedi. Aymara se nikada nisu penjali u bijele visine, ne želeći ometati carstvo bogova.

Razumijevajući njihov stav te slijedeći vlastiti nedefinirani unutrašnji poriv, penjemo dalje.

Damir Lacković

CONDORIRI

Na padinama Condoririja dvije tamne točkice brzo napreduju prema dolje. Pratimo ih pogledom i proučavamo put kojim prolaze. Šatori su postavljeni, večera spremna, a oprema za uspon pripremljena.

Po dolasku dvojice francuskih penjača, logor kao da je živnuo. Ljudi su izašli iz svojih šatora pa smo se i mi odlučili raspitati za uspon. Te smo večeri razradili plan uspona.

Ujutro smo krenuli Damir, AnaČ, NevenKa, Ana i ja prema visinskom logoru. Djevojke su na pola puta odustale zbog visinske bolesti, a mi smo se za razliku od Francuza, koji su se popeli po snježnom kuloaru, uspjeli po ledenjačkoj moreni i kamenom siparu. Jednoličnim teškim koracima savladavali smo metar po metar kamenog sipara koji kao da se protivio našem napredovanju. Došavši na snijeg stavili smo dereze, prešli dva mala prijevoja i pred nama se ukazao vrh u punoj svojoj ljepoti.

Bez problema pronalazimo mjesto za bivak na kamenoj polici koja se uzdiže iznad ledenjaka. Ostavljamo opremu i nastavljamo navezani dalje po ledenjaku otprilike još 200 visinskih metara. Sunce je već napustilo zenit, vrijeme je bilo da se vratimo u bazni logor. Povratak je trajao znatno kraće. U logoru nas je dočekala topla večera.

Sutradan smo krenuli poslije podne do visinskog logora. Uzeli smo još dva cepina koji su nam trebali zamijeniti bajle potrebne za savladavanje vršnog dijela Condoririja. Došavši u visinski logor uz juhu smo promatrali grupicu penjača koja se spuštala s vrha. Bili su to Nijemci. Oni su se uspjeli drugačijim smjerom od Francuza. Preporučili su nam svoj smjer obzirom na oskudnu opemu koju smo posjedovali.

Po njihovom odlasku ostali smo sami pod okriljem planine koja se kupala u zrakama zalazećeg sunca.

Noć je progutala naš mali šator, a nebo se osulo mnoštvom sjajnih zvijezda. Sablasnu tišinu prekidalo je pucanje ledenjaka i žamor koji je izlazio iz našeg šatora. Nisam siguran jesmo li uopće spavali jer kada se u 5 sati oglasio Nevenov sat u trenutku je šator živnuo. Kao da smo samo taj zvuk čekali cijele noći. Otapanje snijega za čaj odužilo se pa smo krenuli tek oko 8 sati.

CONDORIRI (5648m)

Navezani, krenuli smo preko ledenjaka prema platou ispod vršnog grebena. Odatle se trebalo popeti po strmoj snježnoj kosini do grebena, a zatim po njemu nastaviti do vrha. Nakon lako svladanog ledenjaka izgledalo je da ćemo jednostavno i brzo doći na vrh. Vrijeme je bilo savršeno. Nebo kristalno bistro. Sunce visoko nad nama, a temperatura ugodna. Postavili smo sidrište, ispenjali dva cuga i došli na greben. Do tada sam mislio da je pred nama najlakši dio uspona, ali sam se prevario. Na grabenu je bilo vrlo malo snijega, a stijana izlomljena u tankim pločama. Izuzetno je teško bilo napraviti solidno osiguravalište, a hodanje s derezama bilo je prilično neugodno. Penjanje se otežalo u vječnost. Minute kao da su postale sati i nakon nekoliko cugova počeo sam razmišljati o povratku. Koža mi se pomalo ježila pri pomisli da se istim putem moramo vratiti. Hoćemo li uspjeti? Da li će nas uhvatiti noć? Damir je išao mirno naprijed što mi je ulijevalo povjerenje pa sam prestao razmišljati o povratku. Mislio sam samo na vrh, samo je on postojao na ovom Svijetu.

Opustio sam se i počeo promatrati oko sebe. Oko nas su se nizali prelijepi sniježni vrhovi, a prostrani Altiplano završavao je jezerom Titicaca. Na ovakvom pogledu mogli bi nam pozavidjeti i Bogovi.

Uputili smo se po grabenu koji se pružao u beskraj. Na vrh smo stigli tek oko 15 sati. Obuzelo nas je veselje.

Nakon kratkog odmora i uživanja u pogledu pripremili smo se na povratak.

Pred nama je bio najteži dio puta. Morali smo proći graben za dana. Počela je borba s vremenom. Više nisam uočavao ljepotu koja nas je okruživala. Maksimalna koncentracija i želja da sidrište ne popusti. Na kraju grebena mjesec se već ukazao na nebu. Još samo dvije dužine absajla i na ledenjaku smo. Drugu dužinu morali smo otpenjivati jer je sidrište bilo nesigurno. Pala je noć. U daljini sam ugledao svjetla La Paza. Kao da je netko rasuo zvijezde po tlu. Taj doživljaj bio je nagrada za naš uspješan silaz na ledenjak. Slijedeći svoje tragove pod slabim snopom već istrošenih svjetiljki krenuli smo prema visinskom logoru. Oko 22 sata u šatoru smo našli zabrinute Ane.

Petoro u šatoru za tri osobe. Ugođaj sardina u konzervi. Umor i sreća omogućili su nam ugodan san.

Spustili smo se do baznog logora, a potom do sela Tuni gdje nas je dočekao auto za povratak u La Paz.

CONDORIRI - Jedan od najljepših vrhova Cordillera Royal visok 5648 m.

Svi podaci i karte za uspon mogu se dobiti u klubu Andino Boliviano u La Pazu, ulica Calle Mexico 1638, Casilla 1346 koji pružaju i usluge vođenja i

organizacije prijevoza terenskim vozilom koji košta 110 USD. U jedno vozilo stane uz vozača 5 osoba (bolivijski standardi). Uvijek postoji mogućnost cijenjkanja.

Za pristup moguće je koristiti jeftiniju ali nepouzdaniju varijantu prijevoza lokalnim, međumjesnim autobusima s dva presjedanja u svakom smjeru.

Iznajmljenim vozilom putovanje traje oko 2 sata po, za bolivijske uvjete, vrlo dobroj cesti. Autom se dođe do lagune Tuni i istoimenog zaseoka odakle se za nošenje opreme mogu iznajmiti mazge. Cijena po mazgi je 5 USD, a jedna nosi samo dva ruksaka.

Bez većeg tereta put do baznog logora traje 3 do 4 sata. Bazni logor se nalazi na uzvisini kraj lijepog ledenjačkog jezera na nadmorskoj visini od 4600 m.

Za uspon na vrh od baznog logora potrebna su dva dana, s noćenjem u visinskom logoru na 5100 m. Ukoliko su penjači dobro upenjani i aklimatizirani, moguće je popeti ga i za jedan dan. Dobra jednodnevna aklimatizacijska tura prije uspona na Condoriri je uspon na obližnji Alpamayo Chico visok 5530 m.

Za uspon na oba vrha potrebno je imati dereze, cepin, užu za navezivanje na ledenjaku, a za vršni dio Condoririja i bajlu, 10-tak lednih klinova te par zamki za sidrišta koje u principu ostavljate u smjeru.

Darko Bakšić

21. 8. PONEDJELJAK 26. DAN

Muški dio ekipe penje se na oko 5300 m. Na 5100 m ostavljaju dio opreme i hranu te se vraćaju u bazni logor.

22. 8. UTORAK 27. DAN

Popodnevni uspon D. Lackovića, D. Bakšića i N. Kalca do 5100 m gdje podižu visinski logor i noće.

23. 8. SRIJEDA 28. DAN

Oko 8.00 početak uspona prema vrhu normalnim putem. Penjanje u navezu, zadnju dionicu u cugovima, 11 dužina. Na vrh Condoriri (5648 m) stigli u 15 h. Povratak istim putem, noć pala pri zadnja dva apsajla, te se po mraku vraćali ledenjakom. Povratak u logor u 22.00 h. A. Sutlović i A. Čop popele se do visinskog logora. Svi noće u visinskom logoru.

24. 8. ČETVRTAK 29. DAN

Povratak u La Paz.

25. 8. PETAK 30. DAN
La Paz. Obilazak grada. Povratak grupe iz Perua

26. 8 SUBOTA 31. DAN
Cjelodnevni boravak na ledenjaku Chacaltayi.

27. 8 NEDJELJA 32. DAN

Prijevoz autobusom do baznog logora ispod vrha Huayna Potosi. U 12.00 kreće grupa prema visinskom logoru Campo Argentino (5600 m). Po ledenjaku penju u navezima: Bakšić - Troha, Andrijašević - Štiglic - Gabrić, Lacković - Bizjak - Hrašćanec. U visinski logor stižu u 17.30.

LEGENDA O VRHOVIMA.

Prema legendi, jednom davno, planinski vrhovi Huayna Potosi i Illimani oštro su se sukobili. Razbješnjeli Illimani bacio je snažnu munju prema Huayna Potosiu. Međutim, munja je nehotično odrubila glavu vrhu Mururata koji se sasvim slučajno našao između zaraćenih strana.

Naš je cilj 6094 m visok Huayna Potosi.

Bazni logor postavili smo nedaleko prevoja (ili brane) Zongo, na 4200 m nadmorske visine. S opremom za postavljanje visinskog logora na 5600 m, uspinjemo se polagano siparima ledenjačkih morena. Osim uspona cilj je i skijanje sa vrha ukoliko to kvaliteta snijega i vremenski uvjeti budu dozvolili. Nakon 2-3 sata uspinjanja, stižemo na ledenjak. Oblačimo dereze i uzimamo cepine u ruke. Navezujemo se užetom i nastavljamo uspon. Tri dana prije našeg polaska na ovom je ledenjaku poginuo jedan alpinist. Nenavezan užetom, udaljio se iz logora zbog obavljanja nužde i pao u 60 m duboku ledenjačku pukotinu. Tako, često tehnički lagani dijelovi uspona, hodanje po vrlo blago nagnutom ledenjaku, zbog

zanemarivanja i olakog shvaćanja opasnih pukotina u ledu, završe tragično. S mislima na poginulog penjača, upijajući čistoću leda i oblaka, polako, uporno nastavljamo uspon. Kao što jedan stih pjesme "Bijele stijene" kaže: ... nastavljamo njegove sne ...

Damir Lacković

Da ni među planinama nema mira i da stradaju nedužni govori jedna legenda: "Jednom davno planinski vrhovi Huayna Potosi i Illimani oštro su se sukobili. Razbješnjeli Illimani bacio je snažnu munju prema Huayna Potosiu. Međutim, munja je nehotično odrubila glavu vrhu Murrurata koji se sasvim slučajno našao između zaraćenih strana". Murrurata je tako osuđen na život bez glave (vrha), a Huayna Potosi je postao miljenik alpinista i tako najčešće posjećivani vrh u Boliviji. Svojom miroljubivošću i zavidnom visinom od 6094 m i dalje prkosi bijesnom Illimaniju.

Nije baš ugodno, dan prije uspona na vrh, saznati da je prije tjedan dana na tom vrhu poginuo čovjek. I to na kakav način. U potrazi za mjestom gdje bi olakšao svoja crijeva poskliznuo se i završio u ledenjačkoj pukotini. No, hrabri se poznaju po tome da ih loše vijesti čine još jačima. I tako smo se mi

Na vrhu Huayna Potosi

foto: Neven Andrijašević

hrabri uputili na zadnju pripremu pred uspon (za neke od nas jedinu), na Chacaltayu iliti po naški ledeni most. To je, kao, najviše skijalište na svijetu, 5180 m visoko. Na skijalište podsjeća još samo stara i zahrđala žičara koja nije radila zadnjih pet godina. U La Pazu su skijalište reklamirali kao da je najbolje na svijetu tako da smo se fino razočarali saznanjem da nema ništ' od skijanja.

No to nas nije omelo da uživamo u snijegu, suncu, visini i pogledu. Vinčuka, Alfica i ja prvi put smo isprobale kretanje s cepinom i derezama. Troha nas je naučio kako se zaustavlja ako padnemo i to smo isprobale jedno stotinjak puta, za svaki slučaj, poznavajući sebe. Tati Sandiju je sve bilo jako zanimljivo i s profesionalne strane pa je trčkarao okolo s kamerom.

Navečer smo se u toplom domu obitelji Katušić dogovorili za "strategiju" osvajanja vrha.

Autobusom se drmusamo od La Paza oko dva sata do baznog logora. Jedna grupa ostaje postavljati šatore u baznom dok mi krenusmo prema visinskom logoru. Put je jasno vidljiv i nema većih problema. Kad smo došli do snijega napustili su nas Vinčuka i Sandi kojeg, by the way, užasno boli glava. Baš se čudim, nakon onog silnog trčkaranja po Chacaltayi. Snimateljsku ulogu sada preuzimamo Mrci i ja. Teško da ćemo moći zadovoljiti perfekcionistu Sandija, ali dati ćemo sve od sebe. Na snijegu počinje dragi zvuk, udaranja dereza i cepina po ledu. Tri smo grupe: prva Bakša i Troha, druga NevenA, Suzi i Igor i treća Mrci, Alfica i ja. Sa zadnjim zrakama sunca stižemo do visinskog logora. Tu su već dva šatora postavljena. Sunce je zašlo i postalo je odvratno hladno. Cvokočući topimo snijeg pa kuhamo tople juhice i čajeve. Stišćemo se jedni uz druge ne bi li nam bilo toplije. Spavamo. Više manje, nego više. Mrci spava do mene i užasno teško diše. Imam osjećaj da će se ugušiti. To je zbog visine. Ujutro buđenje. Inače mi rano ustajanje predstavlja problem, a sada sam bila sretna što moram ustati. Igoru je loše i ne može dalje. Suzi se odlučila vratiti s njim u bazni logor jer ne može sam. Alfica i NevenA čekaju Mrcija jer i njemu nije baš najbolje, al' misli da će moći dalje. Bakša, Troha i ja krećemo prema vrhu. Vrijeme je prekrasno, put jako zanimljiv pa napredujemo bez većih teškoća. Teško dišemo i brzo se umaramo, al' to je tak. Snimati je jako naporno, stalno otvaraš ruksak, vadiš kameru, snimaš, spremaš kameru, vadiš fotoaparat, spremaš fotoaparat ... i tako bezbroj puta, a prsti se smrzavaju. Što bi dala da je Sandi sad tu!

Stigli su nas Alfica i Neven, bez Mrcija, bilo mu je isuviše loše pa se vratio. Nakon puuuno hodanja ugledasmo vrh. Kad vidiš cilj ispred sebe, kako si mu sve bliže, odmah je lakše. I tako smo se uz još malo napora našli i na vrhu. Huayna Potosi ima dva vrha: Pico Norte (5920) i Pico Sur (6094). Mi smo

Pogled na Huayna Potosi

foto: Sandi Novak

osvojili Pico Sur koji izgleda točno onako kao što djeca obično crtaju vrhove, jako špičasto. Ustvari nismo ni stajali na samom vrhu već smo se rasporedili oko vrha. Malo smo se slikali, snimali, pozirali, veselili, uživali, čestitali si i polako krenuli prema dolje. Put prema dole nam je sada, kad je cilj postignut, bio k'o pjesma, a tijelo puno neke nove neobične energije i snage. Došavši do visinskog logora dočekao nas je samo jedan šator za jedva 4 osobe, a nas 5. No to smo brzo riješili jer Bakša se lud od ljubavi žurio u bazni logor svojoj dragoj, a s obzirom da se meni nije bdjelo u visinskom logoru pridružila sam mu se u navezu do kraja snijega. Na suhom se on tako sjurio prema dolje da ga više nisam mogla pratiti, pa sam usporila i uživala u zadnjim trenucima na ovom mjestu. Uskoro je pao mrak što je zabrinulo Kabića pa mi je iako bolestan došao ususret. Hvala Kabiću! Ugodno je znati da netko brine za tebe. Umorna i sretna bezbrižno sam zaspala.

Iza podneva dočekali smo Alficu, Trohu i NevenaA, svi se skupa veselili, dobro naklopalili, spremili bazni logor i krenuli u La Paz prema novim podvizima.

Sunčica Hrašćanec

28. 8 PONEĐJELJAK

33. DAN

Prema vrhu kreću u 7.00 D. Bakšić, S. Hrašćanec i D. Troha. U 8.00 kreću i N. Andrijašević i T. Bizjak. Zajedno stižu na vrh (6094 m) u 15 h, i kasnije komentiraju: "Na vrhu smo se gurali jer je mali". D. Lacković i I. Gabrić odustaju od uspona zbog bolesti i sa S. Štiglić silaze u bazni logor u 18.00. U bazni logor silaze i D. Bakšić i S. Hrašćanec, dok ostali ostaju prespavati u visinskom logoru. I. Stipanović odletjela iz La Paza za Zagreb preko Santiaga.

29. 8 UTORAK

34. DAN

Povratak u La Paz.

30. 8. SRIJEDA 35. DAN

Tiwanaco: D. Troha, V. Ogrizović, T. Bizjak, S. Hrašćanec. Navečer zajednička večera s obitelji Katušić: pizze, vino i lavor voćne salate. Podijelili poklone i veselili se do kasno u noć.

31. 8. ČETVRTAK 36. DAN

Let La Paz (Bolivija) - Arica (Čile). Iznajmljujemo automobile. Susrećemo hrvatske iseljenike, te obilazimo grad i okolicu. Noćimo u Hrvatskom klubu.

1. 9. PETAK 37. DAN

Vožnja prema nacionalnom parku Lauca. Zaustavili se u Putreu radi popravka automobila, gdje čekamo mehaničara cijeli dan. Noćenje u šatorima, nadomak mjesta.

2. 9. SUBOTA 38. DAN

Vožnja preko parka prirode Las Vicunas do slanog isušenog jezera Salar de Surire. Dozvolu za uspon na vulkan Parinacota moramo čekati do ponedjeljka.

3. 9. NEDJELJA 39. DAN

Posjet termalnom izvoru. Kupanje. Povratak prema Putreu.

4. 9. PONEDJELJAK 40. DAN

Iz trećeg pokušaja, u Putreu, dobivamo dozvolu za uspon.

PARINACOTA

Buđenje u 2.30. Nakon oko 4 sata sna.

Krenuli oko 3.30. Ludo. Lijepo. Noć. Zvijezde. A ispod Oriona i Vlačića. (Ah, da neš konačno i prepoznam na ovom nebu.) Eh da. Ispod njih naš vulkančić. Parinacota. Onak mrak. Sve oko nas. A on u daljini. Strašno privlačan. Pomalo magično. Sa snježnim bodom k'o Sunkin i moj chompas (bolivijski puloveri od llame). A mi prema njemu. Penjemo. Neugodni sipari pijeska. Užasno neugodan sipar kamenja. Dva koraka napred. Jedan poskliz nazad. I tako. Nakon dosta. Sunce. Izlazak. Pa još malo. Pa snijeg. Do njega mi trebalo 5 sati hodanja. Bakši puno manje.

Krenuli. Dereze na noge. Cepin u ruku. I uzbrdo. Bakša. Pa Mrci. Pa ja. Pa NevenKa, Kabić, Sunka, Troha i Slavica. Bakša daleko napred. Mrci malko počinuo. Fotka, kao. Do njega. Pa dalje zajedno. Mic po mic. Brže bi, al' ne možemo. Vučemo se. Pogled okolo. Sva sreća. Razbija monotoniju bijele padine. Koja traje. I traje. Na desno jezera. Puno malih raznih. Zeleni. Plavi. Pa s tragovima. Pa sa žutim rubom naokolo. Na lijevo veliko jezero, Chungara. A između onak, k'o na mjesecu. Pješčane udoline. Sa brdašcima. A svud naokolo

Parinacota

foto: Sandi Novak

brda i vulkani zatvore pogled. Noge teške. Disanje teško. Baš onak. Puf-pant. Par koraka. Pa pogled uokolo. Zrak u pluća ubrzano. Daf-paf. Jezik do poda. Puf-pant. Već dugo mi ne tako teško. Ali ipak. Užasno mi drago. Da tu. I sve. I tako. Lijepo je. Jako je lijepo. Ne baš uskoro, ali ipak vidimo i vrh. Bakša tamo. Potrčala bih prema, ali ne mogu. Tako blizu, a tako daleko. Sad shvaćam te riječi. Ali baš. Do Bakše. Yes! Konačno! Uspjeli! Vrh! Vrh kao. A kad ono. Preko veliki krater. Promjera 200 metara oko. Ludo! Dodeš do vrha a kad ono rupa. Dahtanje. Iscrpljenost. No ali. Sreća. Velika-velika. Jako-jako. Uzbudenje. Nas troje i hrvatska zastava. Tih nekoliko minuta vrha vrijedilo je sve one sati hoda. Ali zaistač!

Polako prema dole. Damir skija. Sunka snima. Zajedno dalje dole. I Troha i Slavica. Do kamenja oko 16.00. I onda još do logora. Ali ludo. U ovom smjeru. Prema dole. Oni pješčani sipari. Užasno ugodni. Relaksacija čista. Prašina velika kad hodamo. K'o konjanici Divljeg zapada. Kapetan Miki i to. A ima i jedan vulkan koji pušta dim stalno. K'o indijanski dimni signali.

U logoru. Prijatelji. Pakiranje za nazad. Noćna vožnja do Arice.

Oko dva mjeseca nakon. Teškoća. Tek redak na pohabanoj stranici zgužvanog dnevnika. A u sjećanju. Pri srcu. Ostala je samo sreća.

... koristeći svoj dnevnik s ekspedicije.

Tanja Bizjak Alfica

5. 9. UTORAK 41. DAN

Dvanaestsatni uspon na vulkan Parinacota (6342 m). Na vrh su stigli: D. Bakšić, T. Bizjak i D. Lacković, a penjali su se također i N. Kalac, D. Kavčić, D. Troha, V. Ogrizović i S. Hrašćanec. D. Lacković skija s vrha.

Navečer povratak za Aricu.

6. 9. SRIJEDA 42. DAN

Arica: obilazak grada i kupanje u Tihom oceanu. Susret s hrvatskim iseljenicima - dijapozitivi, razgovor jelo i pilo do ponoći.

7. 9. ČETVRTAK 43. DAN

Let za Iquique. Smještaj u pensionu hrvatskog iseljenika g. P. Mihojevića Lucića. Obilazak grada i posjet ZOFRI - bescarinska zona. Po noći S. Novaku ukraden novac i dokumenti. Nakon noćnog druženja s policijom i gostima pansiona, te samostalne potrage pronađeni samo dokumenti.

8. 9. PETAK 44. DAN

Iquique.

9. 9. SUBOTA 45. DAN

Ručak - roštilj u vrtu predsjednika Cluba Croata g. Pedra Mihojevića Lucića. Degustacija čileanskih alkoholnih pića: pisco sauer i chicha, te egzotičnog voća. Navečer susret s iseljenicima uz dijapozitive o Hrvatskoj.

10. 9. NEDJELJA 46. DAN

Let za Antofagastu. Na aerodromu nas je dočekaio autobus g. Josea Trevisana Pitalo, počasnog konzula Republike Hrvatske u Čileu. Susret s ljudima iz hrvatskog konzulata. Nastavak putovanja autobusom za Calamu, grad na rubu pustinje Atacama. U Calami srdačno smo dočekanii od malobrojne hrvatske zajednice, te se smještamo u Hrvatskom klubu. Navečer ples uz lokalni zabavljački band.

11. 9. PONEDJELJAK 47. DAN

Putovanje autobusom prema pustinjskom selu San Pedro de Atacama prekidamo kako bi razgledali ljepotu pustinje u Valle de la Luna, zbog čega ostatak dana provodimo uzaludno stopirajući usred pustinje. Navečer se, nakon pješačenja, skupljamo u San Pedro de Atacama i noćimo u šatorima kraj košarkaškog igrališta.

12. 9. UTORAK 48. DAN

Putovanje pustinjom do najviših gežira svijeta - El Tatio (4300 m). Kupanje u termalnom izvoru Puritama. Povratak u Calamu i ponovni susret s hrvatskim iseljenicima.

13. 9. SRIJEDA 49. DAN

Posjet rudniku bakra Chucicamata, najvećem površinskom rudniku svijeta. Povratak u Antofagastu. U Antofagasti odigrana prijateljska košarkaška utakmica s ekipom sportskog društva "Hrvatski sokol". U zadnjim minutama utakmice ekspedicija počinje voditi i pobjeđuje s pola koša razlike. Poslije utakmice susret s našim ljudima koji su izveli folklorni program. Hrvatske pjesme otpjevao je zbor Čileansko hrvatskog instituta kulture. Smještaj u kući počasnog konzula Hrvatske g. Josea Trevisana Pitalo.

14. 9. ČETVRTAK 50. DAN

Antofagasta: obilazak grada i okolice (La Puerta). Posjet punionici Coca-Cole. Navečer susret s našim iseljenicima uz dijapozitive, večeru i ples.

15. 9. PETAK 51. DAN

Prevoz autobusom do El Salvadora i dalje jer smo zakasnili na avion. Navečer autobusom stižemo u Copiapo gdje iznajmljujemo automobile. Noćimo u šatorima uz vinograd u blizini grada.

16. 9. SUBOTA 52. DAN

Krećemo prema vulkanu Ojos del Salado (6893 m). Putem, zbog velike promjene nadmorske visine, pucaju tri gume na automobilima i stoga kampiramo uz cestu.

17. 9. NEDJELJA 53. DAN

S djelomično pokrpanim gumama stižemo do snježnih nanosa na cesti, te se vraćamo u Copiapo. Putem puca još jedna guma.

IZVJEŠĆE BLAGAJNIKA

Da bi ostvarili Speleološko alpinističku ekspediciju "ANDE '95" svi su se članovi ekspedicije potrudili da nekako dođu do određenih sredstava. Tako smo prodavali kupone za razglednice koje smo slali iz Bolivije onima koji su na taj način pomogli ekspediciju. Od toga je ekspedicija ostvarila dobit od 2105,84 USD.

Od sponzora smo, uz značajna sredstva u obliku opreme, raznih proizvoda ili popusta na usluge, dobili 4475 USD.

Od kamata na zajedničku oročenu štednju dobili smo 477,16 USD.

Taj novac koristili smo na ekspediciji za plaćanje iznajmljenih vozila koje smo koristili prilikom pristupa vrhovima, za hranu, razglednice i slično.

Najviše novaca potrošeno je za automobile. U dva navrata iznajmili smo u Čileu tri terenska vozila po tjedan dana što je iznosilo ukupno 5515 USD.

Od zajedničkih novaca za hranu je utrošeno 700 USD, a za ostale sitnije troškove prijevoza i slično 408 USD.

Ostalo nam je još nepotrošenih 20 USD.

Možemo reći da su navedeni prihodi pokrili tek manji dio troškova pa su članovi ekspedicije morali izdvojiti znatnu sumu novca za ostvarivanje ciljeva ekspedicije. Tako je samo na avionske karte utrošeno 27000 USD.

PRIHODI OD:

kupona 2105 USD

sponzora 4475 USD

kamata 477 USD

Ukupno 7057 USD

TROŠKOVI ZA:

avion 27000 USD

prijevoz 5515 USD

hrana i dr. 1108 USD

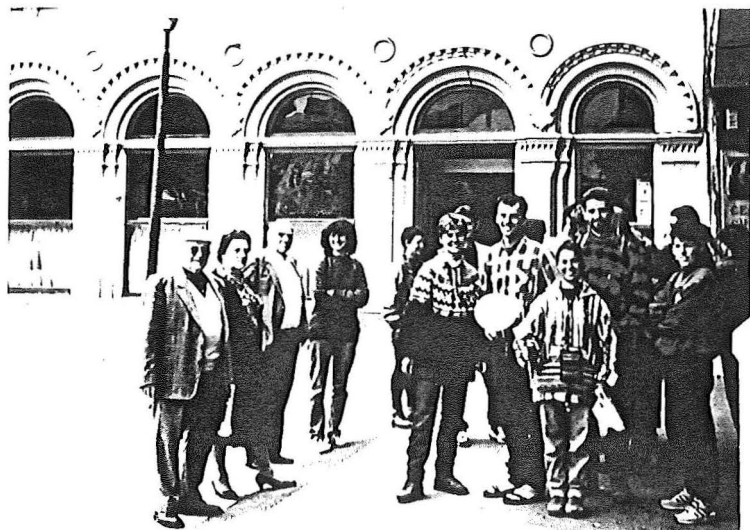
33623 USD

još dodatno 17000 USD

Ukupni troškovi ekspedicije 50623 USD

Svaki član ekspedicije izdvojio je za ovu ekspediciju po 2561 USD, što znači da su sami pokrili 86% ukupnih troškova ekspedicije.

Vesna Ogrizović

Ispred Hrvatskog kluba u Iquiqueu

foto: Damir Lacković

18. 9. PONEDJELJAK 54. DAN

Nacionalni praznik u Čileu - Fiesta del Patria, dan kada se slavi, pije chicha (rakija od grožđa) i pleše queca (čileanski nacionalni ples). Putujemo prema obali i nacionalnom parku Pan de Azucar. Noćimo na plaži.

19. 9. UTORAK 55. DAN

Nastavak putovanja pacifičkom obalom. D. Kavčić, S. Štiglić, N. Andrijašević i I. Gabrić odlaze prema jugu, prema gradu La Serena.

20. 9. SRIJEDA 56. DAN

Obalom preko Chanarala do Punto Viejo.

21. 9. ČETVRTAK 57. DAN

Vožnja lokalnim makadamskim cestama, uz gubljenja i zapadanja u pijesak, do Caleta del Medio, obalnog mjesta s dvije kuće i puno ljuštura od školjaka uz more.

22. 9. PETAK 58. DAN

Povratak preko Bahia Inglesia u Copiapo. Vraća se i ekipa iz La Serene.

23. 9. SUBOTA 59. DAN

Copiapo. Popodnevni let za Santiago. Smještaj kod ljudi iz Hrvatske.

24. 9. NEDJELJA 60. DAN

Santiago. Obilazak grada i snimanje video materijala.

25. 9. PONEDJELJAK 61. DAN

Santiago.

Prilikom našeg boravka u Boliviji puno su nam pomogli Hrvati iz Hrvatskog pripomoćnog društva u Cochabambi.

Stan obitelji Katušić u La Pazu bio je bazni logor ekspedicije. Tu smo se pripremali za uspone, donosili potrebnu opremu, hranu, razrađivali planove. Gospođa Adela brinula se za sve nas kao majka.

Duž čileanske obale susretali smo brojne hrvatske iseljenike. Nezaboravni su trenutci druženja s Hrvatima u Arici, Iquiqueu, Calami, Antofagasti i Santiagu. Teško je pojedinačno spomenuti sve te divne ljude koji su na različite načine pomogli našoj ekspediciji. Zato jedno veliko HVALA svima, uz želju za što skorijim ponovnim susretom u Hrvatskoj.

26. 9. UTORAK 62. DAN

Dio ekspedicije odlazi na skijanje u Valle Nevado.

27. 9. SRIJEDA 63. DAN

Zajednički cjelodnevni izlet u Vina del Mar i Valaparaíso. Posjet botaničkom vrtu u Vina del Mar.

28. 9. ČETVRTAK 64. DAN

Santiago. Susret s veleposlanikom Republike Hrvatske g. Franjom Blaževićem.

29. 9. PETAK 65. DAN

Let za Europu preko Buenos Airesa.

30. 9. SUBOTA 66. DAN

Amsterdam. Smještaj u hotelu "Tulip Inn". Razgledavanje grada.

1. 10. NEDJELJA 67. DAN

Let Amsterdam - Zagreb. Kraj ekspedicije.

ČLANOVI SPELEOLOŠKO ALPINISTIČKE EKSPEDICIJE "ANDE '95"

Damir Lacković - vođa ekspedicije

Neven Andrijašević - NevenA

Darko Bakšić - Bakša

Tanja Bizjak - Alfica

Ana Čop - AnaČ

Igor Gabrić

Marko Grgin - Grga

Sunčica Hrašćanec - Sunka

Neven Kalac - NevenKa

Dubravko Kavčić - Kabić

Sandi Novak

Vesna Ogrizović - Slavica

Ivana Pranjić

Irina Stipanović

Ana Sutlović

Suzana Štiglić - Suzi

Darko Troha

SPONZORI EKSPEDICIJE "ANDE '95"

MEA - Varaždin

V.B. PARTNER

KLM - Royal Dutch Airlines

EQUI COLOR - FUJI COLOR

MINISTARSTVO PROSVJETE I ŠPORTA

PRIMA OSIGURANJE

INTEGRA GROUP

SAFE INVEST

FARMACIJA

ZAGREBAČKI MELEM - CEMCO Zagreb

KONČAR - UGOSTITELJSKA OPREMA

SKIM - Zlatar

BALMONTY

PLIVA - marketing farmaceutike

PLIVA - prehrana

JADRAN - galenski laboratorij

Hrvatska udruga sindikata INA NAFTAPLIN

STANDARD

ROCHE - ZAGREB

FOTO STUDIO "B"

FOTO STUDIO CENTAR

Ljekarna TREŠNJEVKA - galenski laboratorij

Zavod za javno zdravstvo

TNT Aerobic Club

OPTIKA

Vladimir Jelčić

i svi prijatelji koji su kupnjom kupona za razglednicu pomogli ekspediciju